

Рекомендації з облаштування Осередків

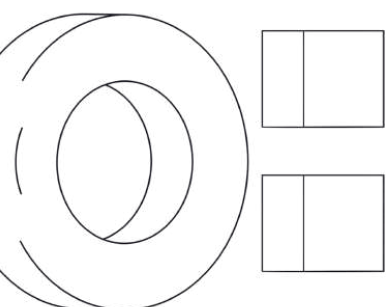
МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Облаштування Осередків

У цьому розділі ви знайдете перелік функційних вимог та рекомендацій до оформлення приміщень Осередків для ефективного проведення уроків навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України». Наповнення Осередків засобами навчання та обладнанням здійснюється на основі Типового переліку, затвердженим Наказом МОН України № 659 від 10.05.2024. Засоби навчання та обладнання, їх орієнтовна кількість для забезпечення викладання предмета «Захист України» наведені у 3-х таблицях. Таблиця 1 містить перелік обладнання для забезпечення викладання предмета «Захист України» у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти). Таблиця 2 містить додатковий перелік для забезпечення викладання предмета «Захист України» у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти та військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв та ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою. Таблиця 3 містить додатковий перелік для забезпечення викладання предмета «Захист України» виключно у закладах професійної (професійно-технічної) освіти медичного спрямування. У зв'язку з тим, що ці рамкові вимоги розробляються для закладів освіти у всій Україні, що всі заклади освіти мають різні вихідні умови, тому адміністрації можуть адаптувати ці вимоги до власних вихідних умов. Отже, підготувати для навчального предмета / інтегрованого курсу один, два або ж кілька класів, залежно від доступних приміщень у будівлі закладу освіти.

Очікується, що класи будуть оновлені відповідно до рекомендацій, наведених у цьому документі з використанням візуалізацій дизайну без застосування атрибутів, декорів та інших візуальних деталей, які відповідають радянській традиції викладання цього курсу.

Ремонт, обладнання, оснащення та оздоблення класів відповідно до наведених у даному документі стандартів забезпечує цілісність викладання дисципліни «Захист України» по всій країні/області/місті, а також спростить завдання закладам освіти щодо організації простору.

Для того щоб повноцінно задовольнити потреби викладання цього навчального предмета / інтегрованого курсу, закладам освіти необхідно забезпечити дві інфраструктури: навчальну та практичну.

Навчальна інфраструктура Осередку повинна мати такі зони:

- функційна зона для відпрацювання практичних навичок з домедичної допомоги;
- лекторій;
- функційна зона для відпрацювання навичок із застосування безпілотних систем, використання програм для планування бою тощо з використанням ПК;
- функційна зона для зберігання обладнання, що використовується під час викладання навчального предмета / інтегрованого «Захист України»;
- функційна зона (майстерня) для виконання практичних завдань з інженерії, ремонту тощо безпілотних апаратів різного типу, в тому числі мультикоптерів FPV, а також за технічної можливості вивчення роботи засобів зв'язку та іншого електронного обладнання, що використовується силами безпеки і оборони (для закладів професійно-технічної освіти);
- санітарна зона;
- кімната для інструкторів.

Інфраструктура для відпрацювання практичних навичок повинна мати функційну зону для відпрацювання практичних навичок поводження зі зброєю, що охоплює:

- вхідну зону;
- зону для стрільби;
- зона для підготовки;
- кімната для зберігання та чищення зброї
- санітарне приміщення

Заклад освіти може самостійно визначати перелік функційних зон Осередку, враховуючи наявність простору, освітньої потреби учнів і учениць та вимоги модельної / навчальної програми навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України».

При формуванні найменшого осередку простір створюється шляхом зонування відповідного кабінету для досягнення ефективного викладання всіх модулів програми навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України».

При наявності великої кількості класів в межах одного ОТГ місцевими органами управління може бути прийняте рішення щодо розміщення функційних зон викладання різних модулів навчального предмета / інтегрованого «Захист України» на базі різних закладів освіти.

Площа навчальної інфраструктури Осередку

Мінімальна площа приміщення для організації навчальної інфраструктури Осередку із можливістю проведення уроку для 30-ти учнів і учениць становить від 40 м².

Оптимальний розмір приміщення для ефективного досягнення навчальних цілей становить від 72 м². У такому приміщенні можуть одночасно перебувати до 60 осіб. Правильна пропорційна форма приміщення дозволить оптимальне зонування. За можливості, рекомендовано розділити таке приміщення на 2 частини розсувною перегородкою, щоб можна було користуватись або одним великим простором, або двома меншими, що ізольовані між собою.

Розсувна перегородка може бути виконана з пластикового чи з дерев'яного каркаса. Площина перегородки має бути виконана з матового скла чи іншого непрозорого матеріалу для того, щоб уникнути повної проглядності приміщень. Колір перегородки має бути гармонійним до кольорів меблів у приміщенні, рекомендовано корпус виконати в кольорі сірий графіт. Приклад реалізації див. у Додатку з фото.

Підготовка приміщення до проведення занять

1 Ремонт приміщення: стіни.

Перед фарбуванням стіни рекомендовано пошпаклювати та вирівняти. Для фарбування стін варто використовувати 2 базові кольори: білий та світло-сірий (наприклад, RAL Classic 9006 «White aluminium»). На рис. 1 представлено візуальне зображення приміщення, яке слугує орієнтиром для оформлення стін кабінету.

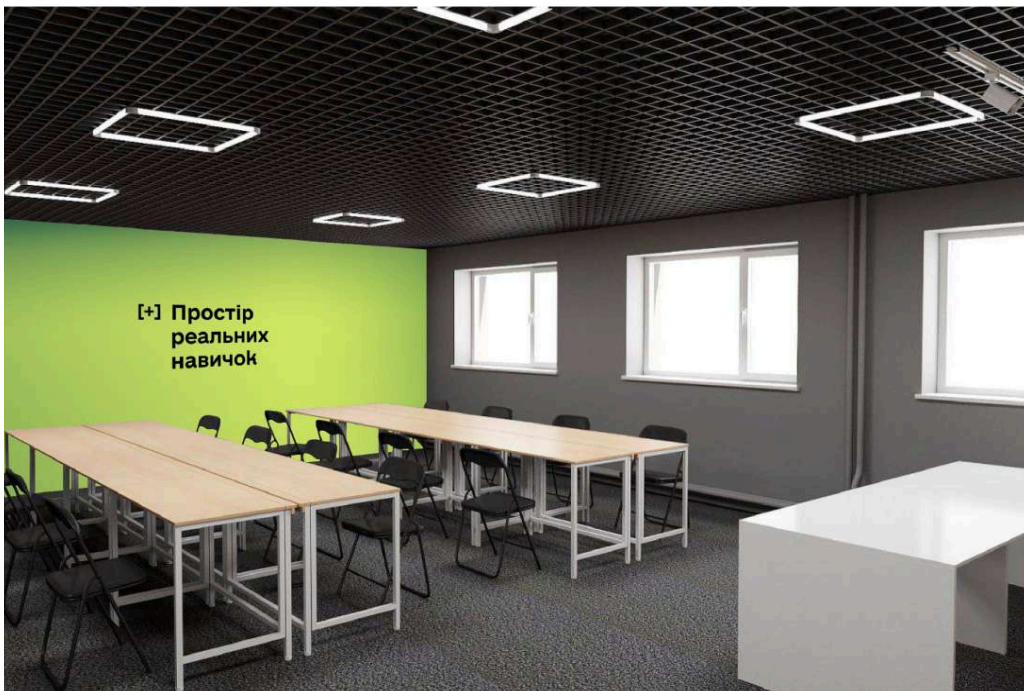

Рис. 1.
Візуалізація
приміщення:
рекомендовані
кольори стін

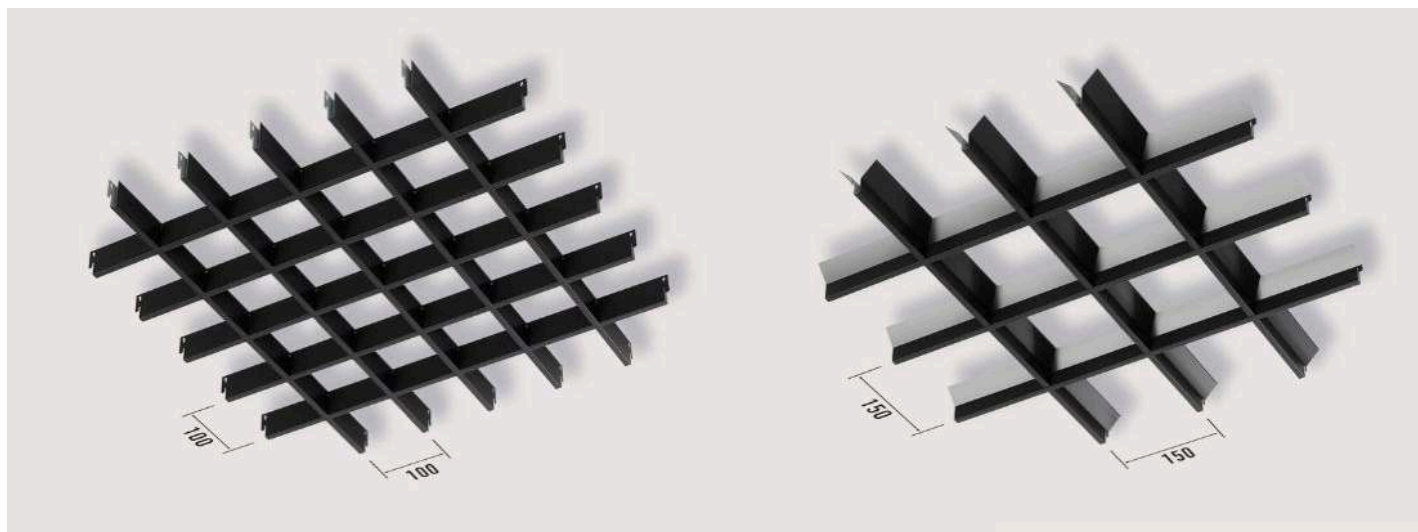
У кабінетах Осередку варто додати на стіну єдину айдентику – напис «Простір реальних навичок». Приклад цього напису наведено в Додатках.

Стіни класу не рекомендується оздоблювати тематичними плакатами та дошками, щоб не відволікати увагу слухачів курсу та не порушувати єдиний концептуальний стиль приміщення. Всі необхідні навчальні матеріали будуть подаватись інтерактивно, з використанням мультимедійного устаткування, або у форматі видруків чи зразків під час проведення занять. Виняток становить Розклад дзвінків предмета, адже ймовірно він не збігатиметься з основними уроками для учнів з інших шкіл для того, щоб уникнути перевантаження на коридорах школи.

2 Ремонт приміщення: стеля.

Рекомендовано оздобити підвісною решітчастою стелею чорного кольору (наприклад, RAL 9005 Jet black), виробленою із використанням еластичних сплавів алюмінію завтовшки 0.4-0.5 мм (зразок на рис. 5). Під решіткою стелю рекомендовано пофарбувати темно сірим кольором (наприклад, RAL 9011 Graphite black).

Решітка повинна мати естетичний вигляд, відповідати візуалізації (див. Додаток А), а також завдяки особливостям монтажу бути мобільною та уможливлювати зручне прокладання під стелею кабелів і встановлення (за потреби) додаткових точок освітлення без додаткових ремонтних робіт. Також така стеля спрощує питання кріплення світильників.

Рекомендоване покриття для стелі:
Грильято класичне, 100x100 мм та 150x150 мм

Колір: RAL 9005 Jet black

Фарбування під покриттям:
RAL CLASSIC 9011
"GRAPHITE BLACK"

Рис. 5. Рекомендоване покриття стелі та фарбування під покриттям

3 Ремонт приміщення: освітлення та розетки.

Освітлення

Для освітлення приміщення рекомендовано використовувати нейтральне біле світло, яке відповідає загальній характеристиці 3500-4500 К. Рекомендовано застосовувати світлодіодні джерела освітлення, які є безпечними, екологічними, майже не блимають, а також мають наближений до природного світловий спектр.

Окрім варіантів освітлення, представлених на візуалізації у Додатку А, рекомендовано використовувати типи світильників, представлені на рис. 6.

Важливо дотримуватися стилістичних рішень щодо освітлення, не допускати використання світильників не відповідного зразка, які мають застарілий дизайн та не придатні для створення відповідних світлових умов. Рекомендовані кольори плафонів: білий, темно-сірий (відтінки графіт, антрацит тощо), чорний.

Вимоги до потужності світла в класі для комфортного навчання дітей необхідно розраховувати за формулою: $500 \text{ люксів} \times \text{Площа приміщення} \times \text{Коефіцієнт висоти стелі}$.

Коефіцієнт висоти стелі можна розраховувати так:

- 1 для приміщення висотою 2,5-2,7м
- 1.2 для приміщення висотою 2,7-3м
- 1.5 для приміщення висотою 3-3,5м

Отриманий показник потужності розподіляється залежно від типу світильників у приміщенні.

Рис. 6. Рекомендовані типи LED-світильників

Розетки

При плануванні приміщення важливо передбачити достатню кількість розеток, щоб мінімізувати потребу в подовжувачах. Для планування розеток рекомендовано скористатись замірами, представленими на рис. 7-9.

Основні рекомендації кількості та розташуванню розеток і кабельних виводів є наступними:

- Зона для мультимедійного екрану: подвійна розетка;
- Підвісний мультимедійний проектор: вивід електричного кабелю на стелі для монтажу проектора;
- Комп'ютерні столи: набір розеток для кожного комп'ютерного столу, залежно від виду використовуваного комп'ютера (див. Рис. 8 та 9);
- Стіл інструктора: потрібна розетка;
- Зона медичної підготовки: подвійна розетка;
- У кожному вільному від розеток куті кімнати: одинарна розетка (технічне призначення);
- За потреби: вивід на визначеній стіні двох розеток поруч з виводом інтернет-кабелю для плоского TV монітору (див. рис. 7).

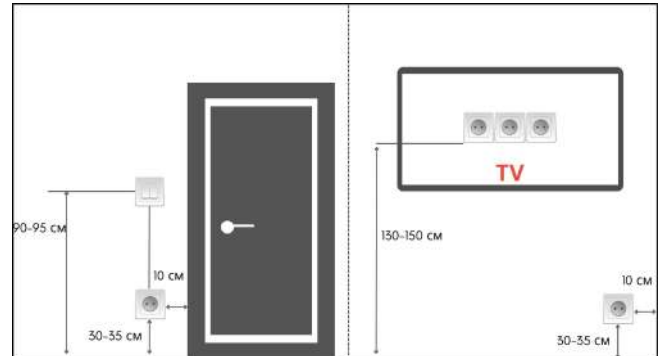

Рис. 7. Загальні рекомендації щодо розміщення розеток та вимикачів

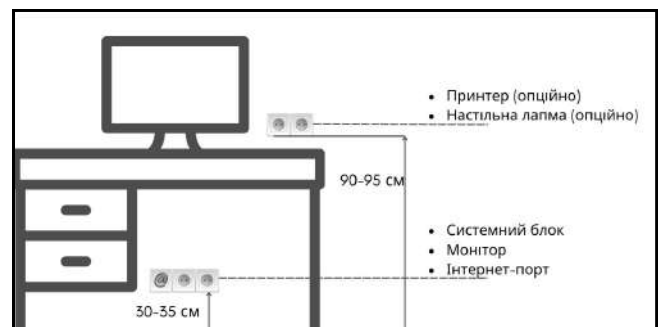

Рис. 8. Рекомендації щодо розміщення розеток біля комп'ютерних столів із використанням ПК

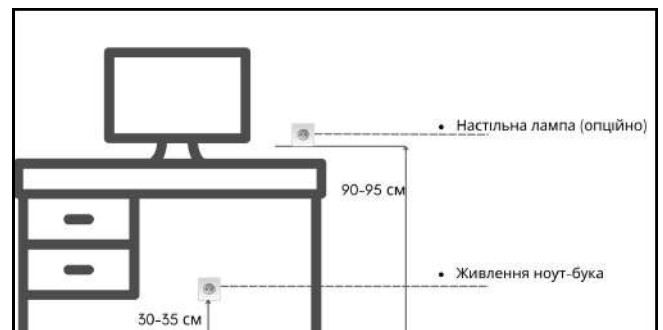

Рис. 9. Рекомендації щодо розміщення розеток біля комп'ютерних столів із використанням ноутбука

4 Меблі та сантехніка.

Меблі для зберігання

Зберігання інвентарю, матеріалів, портативного обладнання тощо може відбуватися безпосередньо в класі або в окремому приміщенні. Для зручного зберігання необхідних речей рекомендовано встановити такі види меблів, як:

- Шафи;
- Стелажі;
- Контейнери для зберігання видаткових матеріалів;
- Столи-трансформери;
- Комп'ютерні столи;
- Стільці.

Шафи та стелажі

При виборі шаф та стелажів рекомендується користуватись візуалізацією класів (Додаток А), а також реальним досвідом адаптації даної візуалізації однією із шкіл м. Львова (Додаток Б). Головні орієнтири для меблів: 5 відтінків меблевої деревно-стружкової плити (ДСП) у довільній комбінації (два види світлого дерева, темно сірий, світло сірий та білий), а також чорні ручки (типу «скоба» та/або типу «кнопка»). На рис. 9 представлено рекомендовані меблеві матеріали, на які варто орієнтуватись при замовленні/купівлі шаф та стелажів.

Рис. 10.
Рекомендації
щодо
зовнішнього
вигляду шаф
та стелажів
та матеріалів
для їх
виготовлення
(фото 1 –
кабінет у СЗШ
№36 м. Львова;
фото 2 і 3 –
візуалізації)

Розгляньмо детальніше рекомендовані розміри стелажів. Для кабінету, розрахованого на роботу із кількістю учнів і учениць до 60 осіб, можна використати комбінацію стелажів з тумбами, подану у Табл. 1, складену на основі прикладу, фрагмент якого представлено на фото №1 на рис. 9 (повна версія фото – рис. Б1, Додаток Б).

Таблиця 1. Рекомендації щодо розмірів шаф та стелажів

№	Назва	Розміри (ВхШхГ), см	Кількість, шт.
1.	Тумба	80x80x37	1
2.	Стелаж з 2-ма полицями та тумбою	151,5x80x37	1
3.	Стелаж з 3-ма полицями та тумбою	171x80x37	1
4.	Стелаж з 4-ма полицями та тумбою	191x80x37	1
5.	Стелаж з 2-ма вертикальними нішами та 3-ма полицями	211x80x37	1
6.	Стелаж з 3-ма полицями та тумбою (висота нижньої полиці не менше 70 см)	211x80x37	2

Дана комбінація стелажів дозволить розміщувати необхідний інвентар та портативне обладнання, призначене для викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» для загальної кількості учнів і учениць до 60 осіб. За бажанням адміністрації можна також опертись на зразки меблів №2 та №3 (рис. 9). Важливо пам'ятати, що не рекомендується ставити поруч різні види меблів та стелажів. Вибравши один із запропонованих варіантів, рекомендовано дотримуватись його для облаштування усіх приміщень кабінету «Захист України», що дозволить створити цілісний та впізнаваний простір.

Столи-трансформери

Важливо, щоб столи були мобільними, не важкими, могли складатись на випадок, якщо їх потрібно переставляти та переносити.

Рекомендовані параметри щодо закупівлі/замовлення/виготовлення столів:

- Розмір (ДхШхВ): 120х60х77 см;
- Колір стільниці: світле дерево або білий;
- Колір ніжок: світле дерево, чорний або темно сірий;
- Складний механізм.

Столи комп'ютерні

Комп'ютерні столи розраховані на стаціонарне розміщення, тож вони не обов'язково повинні бути мобільними та/або складними (див. Додаток з фото). Рекомендовані параметри щодо закупівлі/замовлення/виготовлення комп'ютерних столів:

- Розмір (ДхШхВ): від 80х60х77 см;
- Колір: світле дерево або білий;
- Колір ніжок: світле дерево, чорний або темно сірий;
- Опційно: місце для системного блоку (на випадок встановлення ПК, а не ноутбуків);
- Опційно: шухляди.

Сантехніка

Для проведення занять з медицини, буде зручно, якщо приміщення дозволить розташувати умивальник. В іншому випадку обов'язково передбачити зону з санітайзерами.

Складні крісла

Для оформлення класів рекомендуємо закупити нові легкі складні крісла, які за потреби можна доставляти або забирати з навчальних класів. Кількість крісел має бути на 20% більшої від очікуваної кількості дітей з врахуванням додаткових учнів, гостей, вчителів, інструкторів. Важливо не використовувати важкі дерев'яно-металеві крісла, які складно пересувати.

Технічне оснащення

Навчання навчального предмета / інтегрованого «Захист України» передбачає роботу з різними допоміжними медіафайлами, як от відео, презентації та інші. Тому для ефективної роботи мінімально необхідно забезпечити:

- Проектор;
- Місця для зарядок рацій;
- Комп'ютери для самостійної роботи або ноутбуки.

Рекомендовано закупити також мобільну інтерактивну дошку. В іншому разі використовувати мобільну (не настінну) білу магнітно-маркерну дошку 100х200 см або 120х240 см.

Розташування меблів

Для організації уроків, розсадка учнів і учениць може відбуватись у традиційний спосіб, столи можуть стояти в крузі, або ж за необхідності формувати команди.

Подана схема планування навчальних класів передбачає один клас 72 м², поділений мобільною перегородкою

Ліва частина призначена для медицини, права – для дронавої підготовки (робочі місця біля стіни) та для командної роботи (парти в центрі). Обидві частини класу мають робочі столи інструкторів та монітори для демонстрації матеріалів навчального предмета / інтегрованого курсу.

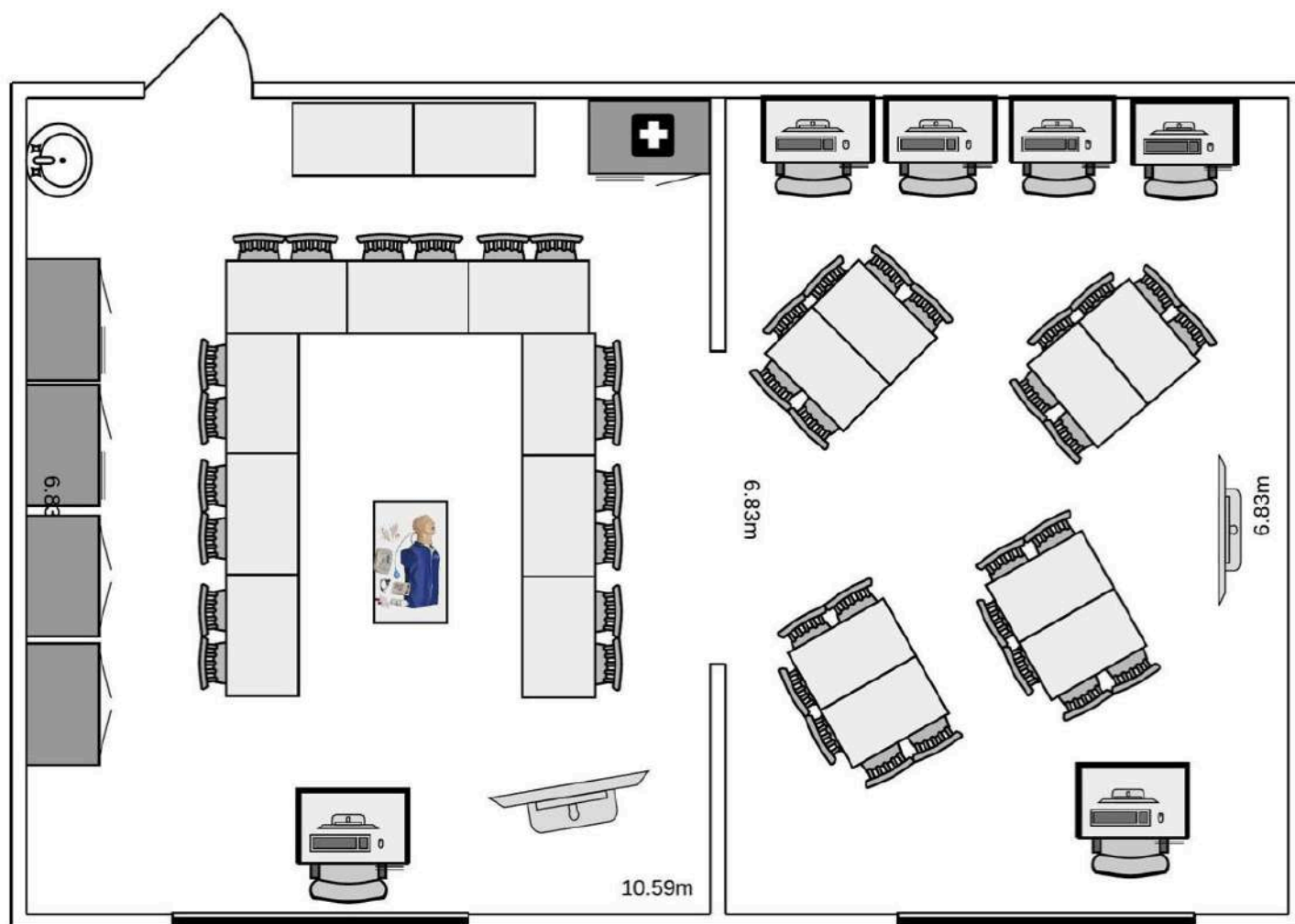

Рис. 11. Приклад схеми планування навчальних класів

Доступ до класу

Доступ до класу є обмежений з метою захисту інвентарю та обладнання, яке служить для реалізації цілей викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України», а також з метою забезпечення безпеки дорослих та дітей, які можуть постраждати в результаті несанкціонованого користування цим інвентарем та обладнанням.

Вхідні двері мають бути шириною не менше 900 мм та висотою не менше 2100 мм, обладнані надійним замком, що закривається на ключ. Доступ до ключів повинні мати інструктори та вчителі, які безпосередньо проводять навчання або супроводжують дітей. Власний примірник ключів має бути у директора школи та на охороні (вахті) школи. Полотно дверей повинно бути суцільним, тобто не містити елементів зі скла або дзеркал.

Клас або класи для викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» мають бути позначені табличками «Осередок викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України», дубльовано англійською мовою. Крім того, на табличках рекомендуємо навести назву приміщення тактильним шрифтом Брайля, щоб підвищити комфортність досвіду маломобільних груп у школі. Оскільки Осередок може бути опорним для учнів різних шкіл, то вхід до школи, який використовуватимуть учні з 'сусідніх шкіл також варто маркувати офіційними табличками.

Безпека

Безпека класу «Захист України» складається з двох компонентів:

- 1 Забезпечення безпеки безпосередньо самого приміщення від зовнішніх чинників (пожежа, пограбування, вандалізм тощо);
- 2 Забезпечення безпеки людей, що перебувають у класах.

Щоб забезпечити безпеку приміщення обов'язково:

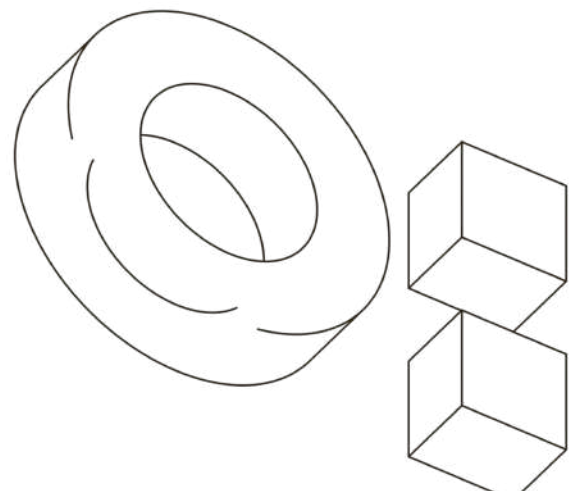
- Розмістити вогнегасник згідно з вимогами чинного законодавства, а саме у місцях гарної видимості та доступності в разі виникнення вогнища загоряння або задимлення. Рекомендовано розміщення в безпосередній близькості від потенційних вогнищ виникнення загоряння, шляхів евакуації, входів і виходів з приміщення.

Щоб забезпечити безпеку людей, що перебувають у класах обов'язково:

- Проводити інструктажі щодо поводження з обладнанням та технікою, що може нести загрозу здоров'ю чи життю людини;
- Розробити схему евакуації з приміщення у випадку небезпечної ситуації та ознайомити з нею стейкхолдерів;
- Визначити місце укриття у випадку виникнення повітряної тривоги.

Рекомендується (не обов'язково):

- Відеоспостереження, яке охоплює всі зони кабінету, а також вхідну групу.

Кімната для інструкторів

Кімната для інструкторів має покривати наступні потреби викладачів курсу:

- Підготовка до уроків;
- Зустрічі і наради;
- Документація;
- Шафа для форми.

Подана нижче схема відповідає прикладу кімнати для інструкторів у школі №36 у Львові, розміри якої складають 2.90*4.23 м. Цієї площі достатньо для 3-4 інструкторів, але аж ніяк для восьми. А тому закликаємо адміністрації шкіл організувати додаткове приміщення для можливості переговорів, переодягання та інших потреб, які виникатимуть в процесі методичної та навчальної роботи.

Стіл інструктора в кімнаті може бути звичайним робочим столом, мобільність його не передбачається, наприклад, таких розмірів 600*550*770 мм.

Рекомендуємо заряджання рацій проводити у кімнаті для інструкторів у вогнетривкому контейнері (на випадок замикання дротів вночі).

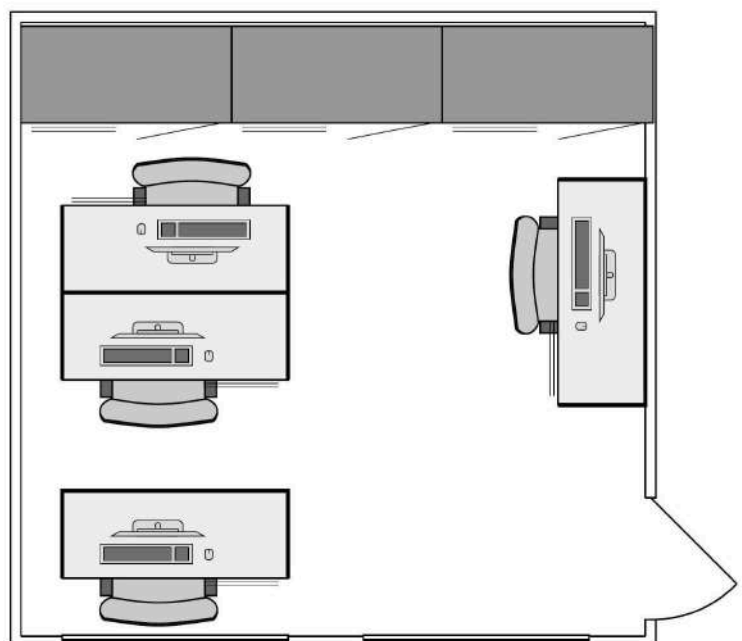

Рис. 12. Схема кімнати для інструкторів

Навчальний тир

Облаштування навчального тиру можливе у школах, де таке приміщення було закладено при будівництві або в якому є підвальні приміщення, які можна переоблаштувати під тир. Типово навчальний тир складається з наступних зон:

- вхідна зона;
- зона для стрільби;
- зона для підготовки;
- кімната для зберігання та чищення зброї;
- санітарне приміщення.

Опціонально розглядаємо додаткову кімнату інструкторів, якщо приміщення школи дозволяє та існує потреба в такій додатковій кімнаті, зважаючи на кількість інструкторів та площу основного їх кабінету.

Вхідна зона

Вхідна зона в навчальний тир має бути промаркована табличкою «Осередок викладання інтегрованого курсу “Захист України”» так, як і навчальні класи. У вхідній зоні необхідно розташувати настінну вішалку для верхнього одягу та, опційно, шафки для речей учнів і учениць з інших шкіл. Це важливо, щоб учні не брали зайвих речей та не загромождали простір тиру зайвими предметами.

Зона для стрільби

У зв'язку з підвищеною небезпекою, для оформлення стрільбища радимо орієнтуватись на вимоги ДБН Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди пункти 3.43-3.54. Виносимо окремі вимоги з них у нашому гайді.

Типово шкільні навчальні тири мають стрільбову дистанцію 25 м, проте 10 м та 50 м не забороняється. Якщо площа та конфігурація приміщення дозволяє, то можливо облаштувати дві стрільбові зони різного типу: перша для пневматичної зброї, інша – лазерне стрільбище. У випадку облаштування різних стрільбових зон, рекомендовано розділити їх рухомою перегородкою за принципом як у навчальних класах для того, щоб зменшити шумове забруднення та дозволити паралельні тренування чи навчання у двох зонах.

Зона для стрільби має бути відділена вогневим рубежем. Необхідно візуально промаркувати вогневий рубіж білою лінією або перегородкою.

Місце для стрільби має дозволяти тренування з різних позицій: лежачи, сидячи, стоячи. Рекомендовано використовувати допоміжні піраміди для стрільби, які допомагають фіксувати зброю на певній висоті.

Кількість стрілецьких місць або мішеневих установок визначається кількістю інструкторів, які можуть слідкувати та асистувати учневі під час тренування. Стрілецьке місце рекомендовано має мати 1.6 в ширину, 2.5 м в довжину. Ширина проходу між місцями має складати мінімум 1.1 м. Важливо, щоб учні мали можливість стріляти з різних позицій: стоячи, сидячи, лежачи. Для цього можна використовувати як парти, які встановлюють безпосередньо на землі або одна на одну, так і піраміди для стрільби.

Рис. 13. Приклад піраміди для стрільби

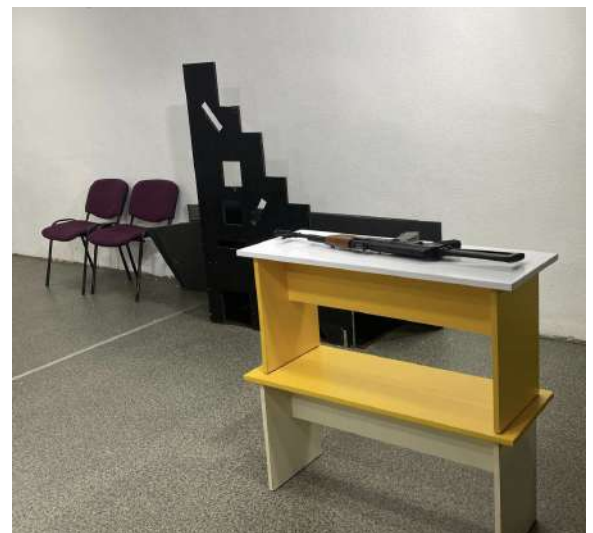

Рис. 14. Приклад організації місця для стрільби

Лінія мішеней повинна розташовуватися паралельно лінії вогню, а мішені розміщуватися навпроти кожного стрілецького місця. Відхилення величини розрахункової дистанції стрільби і зміщення центра мішені від перпендикуляра до її площини для стрільбища 25 м допускаються згідно з ДБН по горизонталі 0.5 м, а по вертикалі від підлоги стрілецьких місць +/- 10 см.

На внутрішній поверхні огорожувальних конструкцій або стін вогневої зони не допускаються виступи або ніші, що перевищують 0,3 м. Всі конструкції, що виступають всередину вогневої зони повинні мати протирикошетну обшивку на своїй поверхні зі сторони стрілецьких місць. Для цього можна використати матеріали, які мають поглинаючі властивості, наприклад, резина або спеціальні протирикошетні панелі.

Для уникнення рикошетів у критих тирах поверхня підлоги повинна бути вище від поверхні вогневої зони на 0,3-0,6 м при дистанції стрільби 25 і 50 м.

У замішеному просторі на відстані 1,2-3 м від мішеневих щитів слід передбачити встановлення кулеприймальних пристроїв (кулеуловлювачів). Торцева сторона тиру також повинна мати протирикошетну обшивку.

Для облаштування пневматичного стрільбища рекомендуємо придбати електронні мішені відповідно до кількості стрілецьких місць.

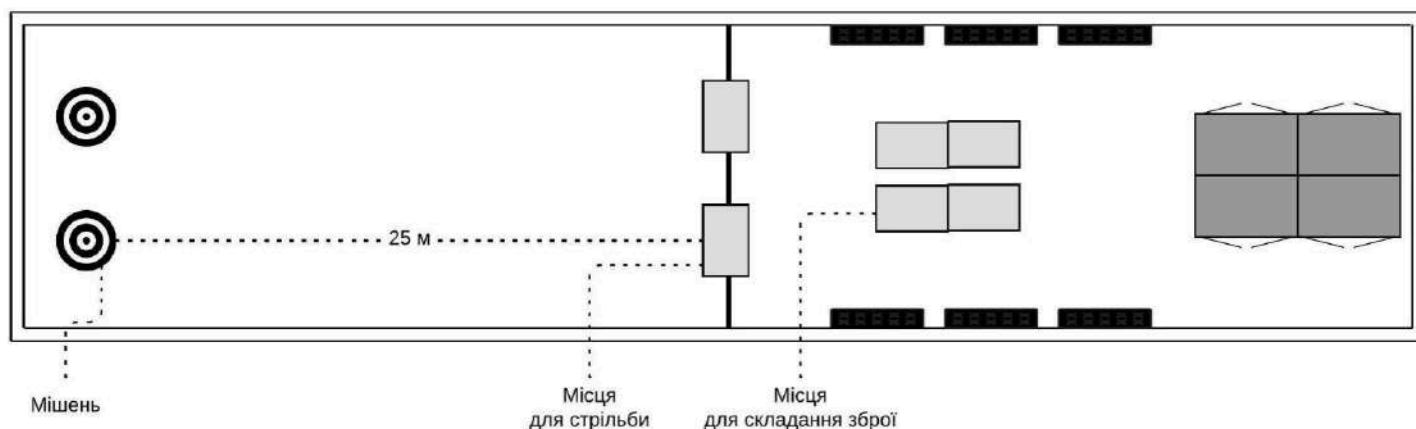

Рис. 15. Схема організації пневматичного тиру

Критично важливим для стрільби є яскраве освітлення холодного білого кольору. З точки зору потужності, енергоефективності та тривалості роботи потрібно обирати LED світильники нейтральної колірної температури 3500K-4500K. Потужність світла необхідно врахувати відповідно до площі тиру за наведеною вище формулою для класів. Для уникнення рикошетів у стрільбовій зоні, рекомендуємо саме в ній використовувати точкові вмонтовані світильники або прожектори.

Рис. 16-17. Приклади освітлення для тиру

Лазерне стрільбище або по-іншому інтерактивний лазерний тир може замінити або бути додатковим стрільбищем у навчальному тирі. Його облаштування передбачає:

- Проектор;
- Відеокамера;
- Робоче місце інструктора (сервер та монітор);
- Проекційний екран;
- Макети зброї з лазером.

Додатковою функцією технічного оснащення лазерного стрільбища є можливість демонстрації відеоматеріалів, що стосуються навчання стрільбі. Важливо облаштувати сидячі місця для очікування, лавки або мобільні крісла, використані у навчальних класах, які легко можна переставляти під потреби уроку.

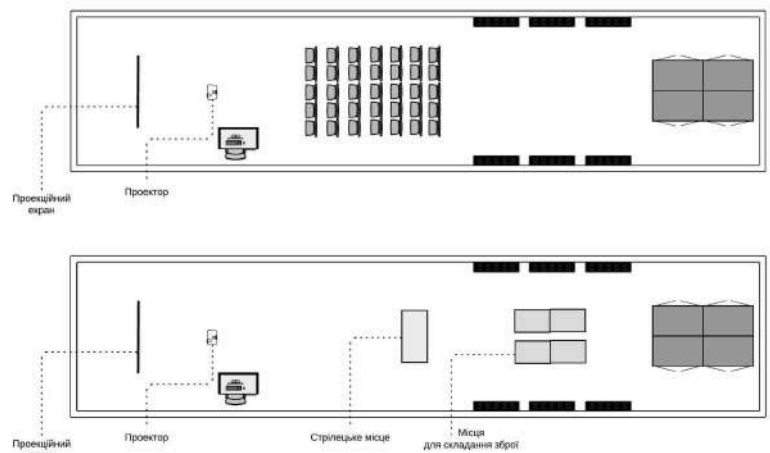

Рис. 18. Схема організації мобільного лазерного тиру

Зона для підготовки

Зона для підготовки вимагає столів для складання, розбирання та чищення зброї. На одного інструктора розраховуємо два столи. Зона для підготовки повинна мати широкі проходи для того, щоб учні могли спостерігати за роботою однокласників, а також була прогляність для проведення інструктажу. У випадку, якщо довжина приміщення дозволяють облаштувати одночасно і лазерний, і пневматичний тир, то для обслуговування обох стрільбищ достатньо однієї зони для підготовки до стрільби.

Крім того, зона для підготовки має містити шафи для зберігання навчальних матеріалів (крім зброї), карематів тощо.

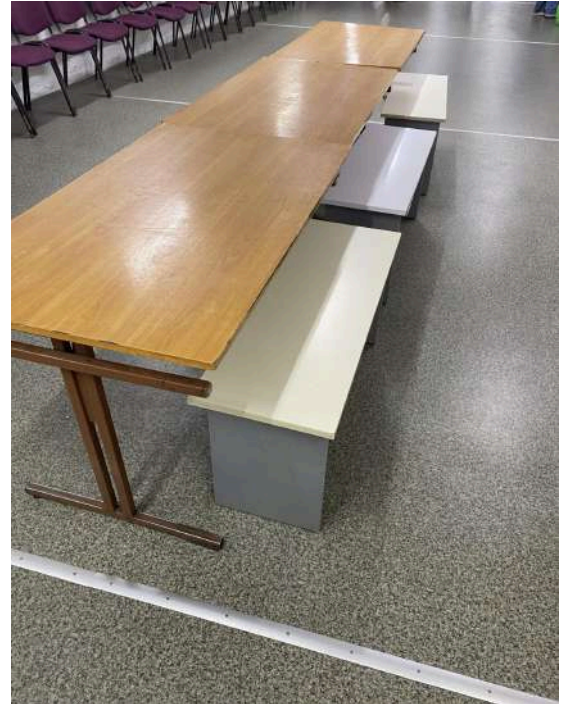

Рис. 19. Приклад організації місця для підготовки

Місця для зберігання зброї

Сховище зброї та набоїв насамперед повинно відповідати вимогам безпеки та дотримання умов зберігання зброї. Це передбачає сухе, добре вентильоване приміщення, яке закривається на металеві двері на ключ.

Кімната зброї та ремонту автоматів: 2.90*2.5 – мало місця, треба витяжку тепле сухе приміщення, двері металеві, охоронна сигналізація, треба стелажі і робоче місце для обслуговування автомату, місце для інвентарю.

Приміщення стрільбища та зберігання зброї бажано (необов'язково) забезпечити додатковою до загальношкільної сигналізацією.

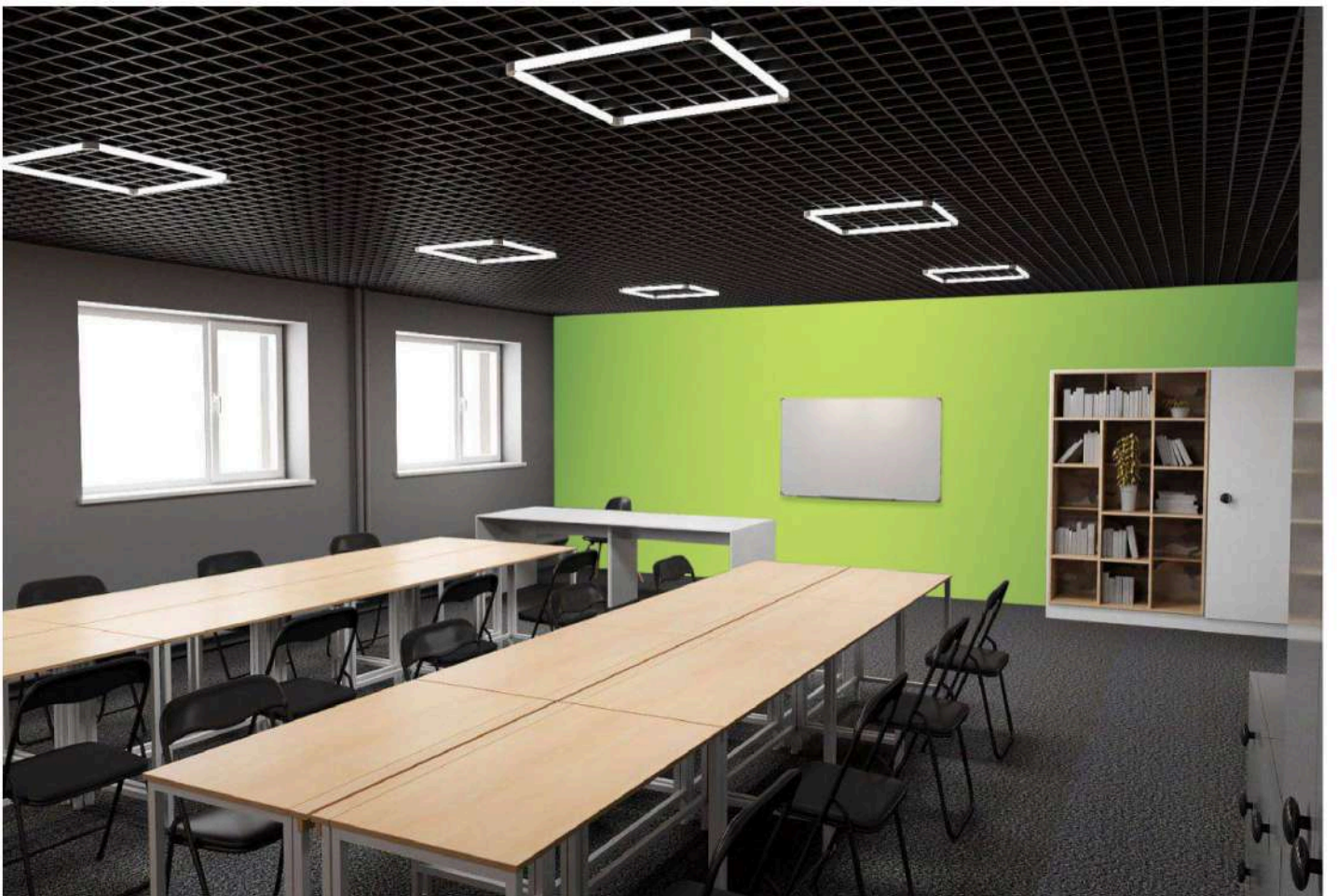

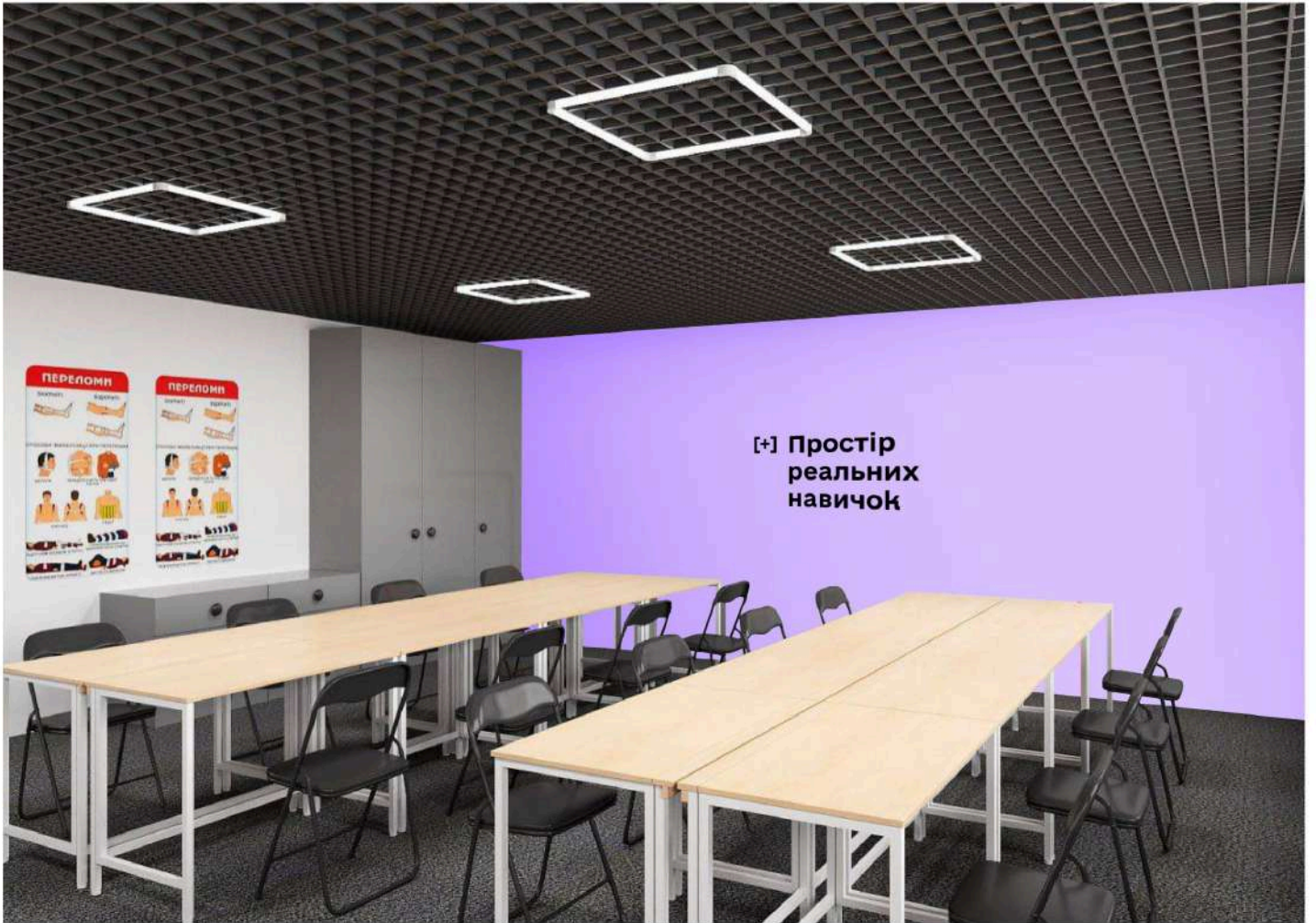
ДОДАТОК А

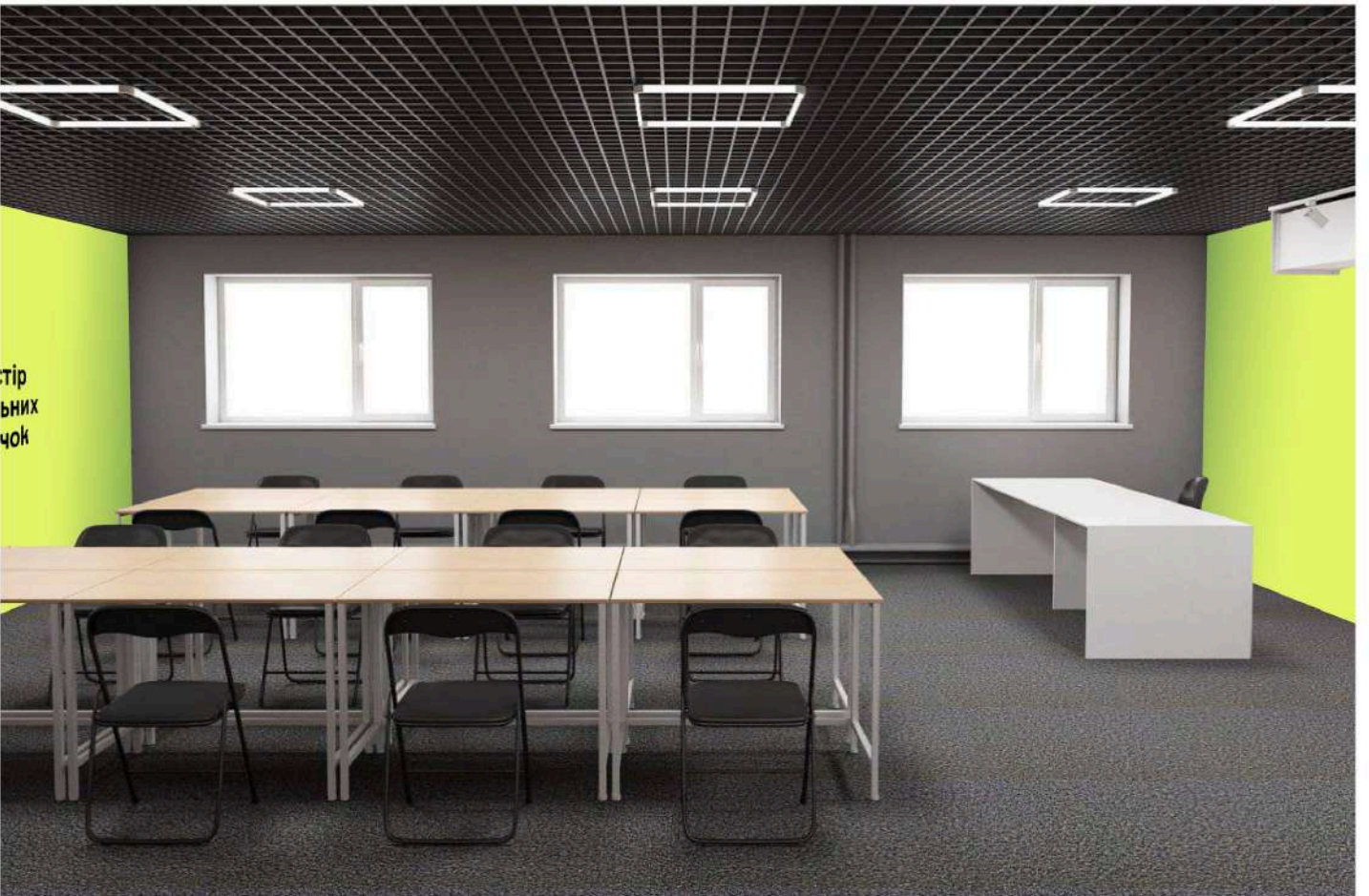
Візуалізації приміщень

(зразки для орієнтування під час підготовки приміщення
для проведення уроків із «Захисту України»)

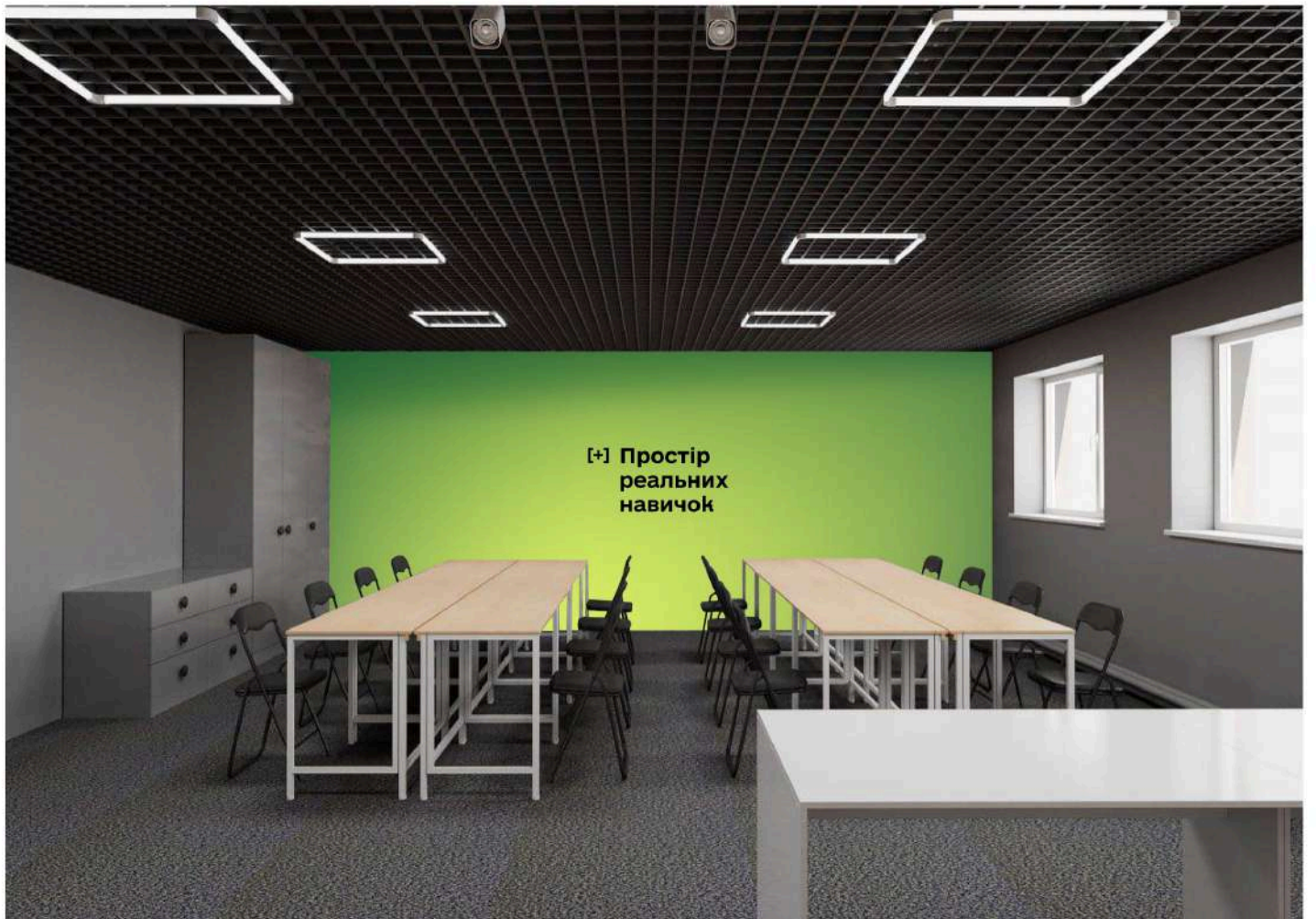
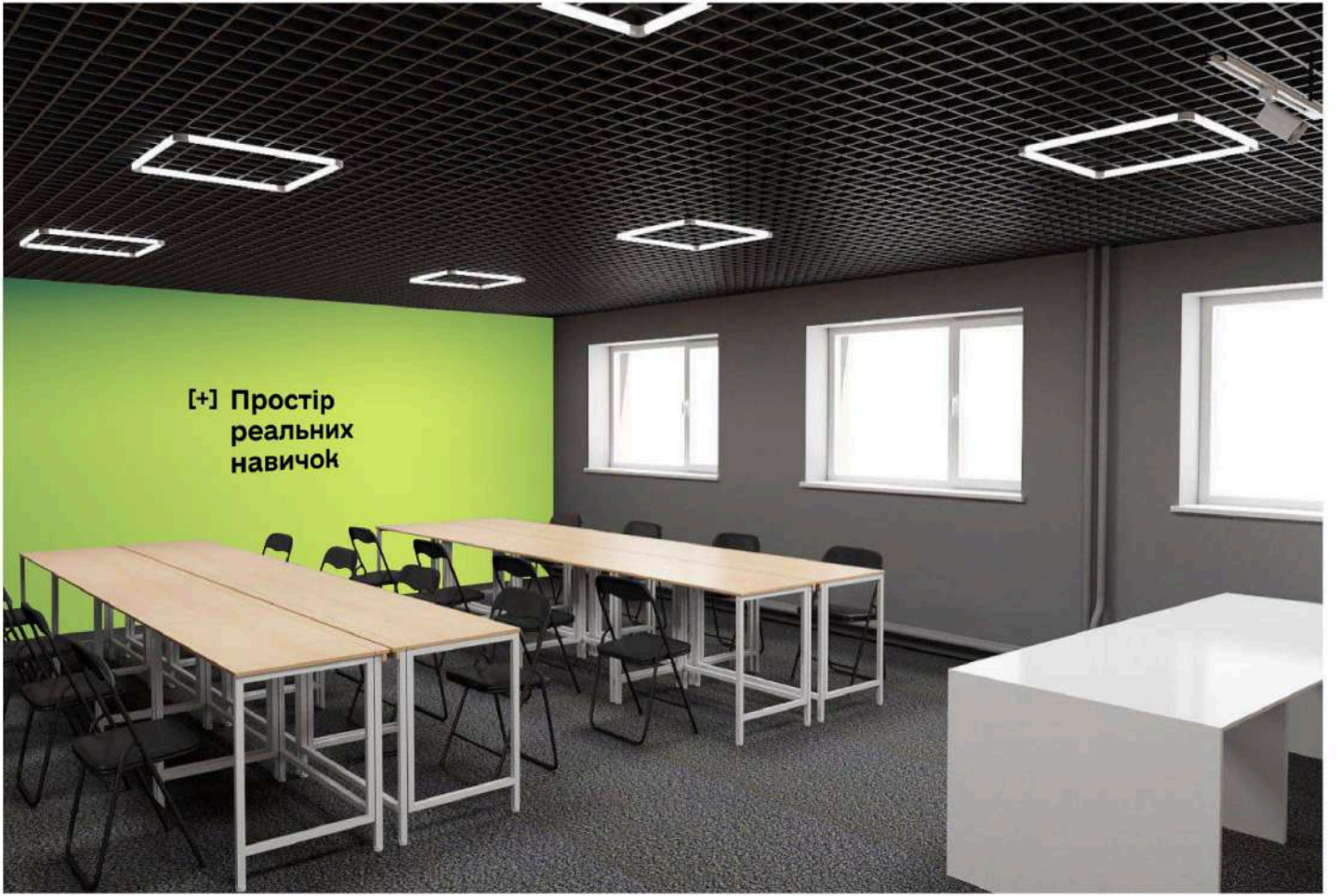

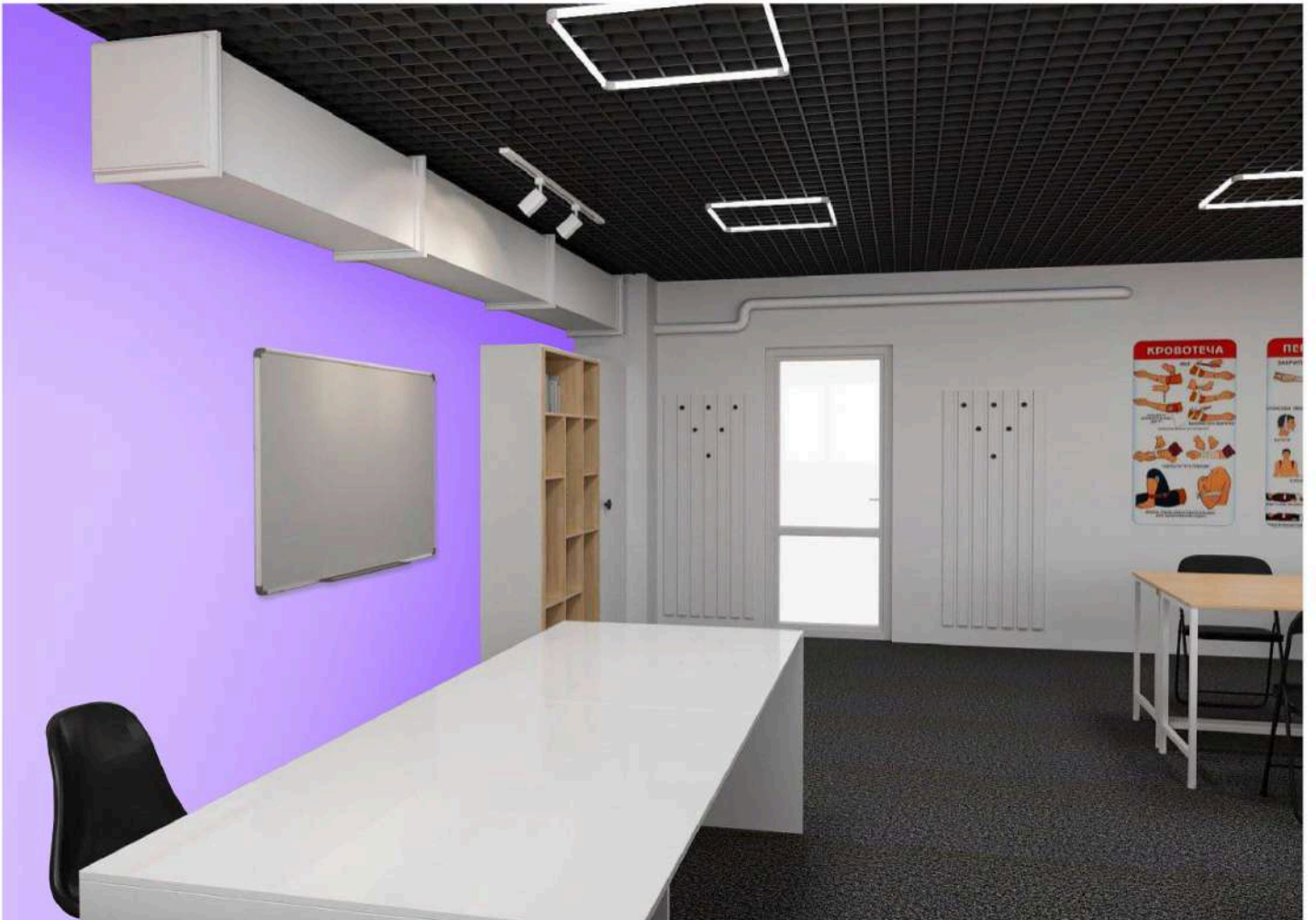

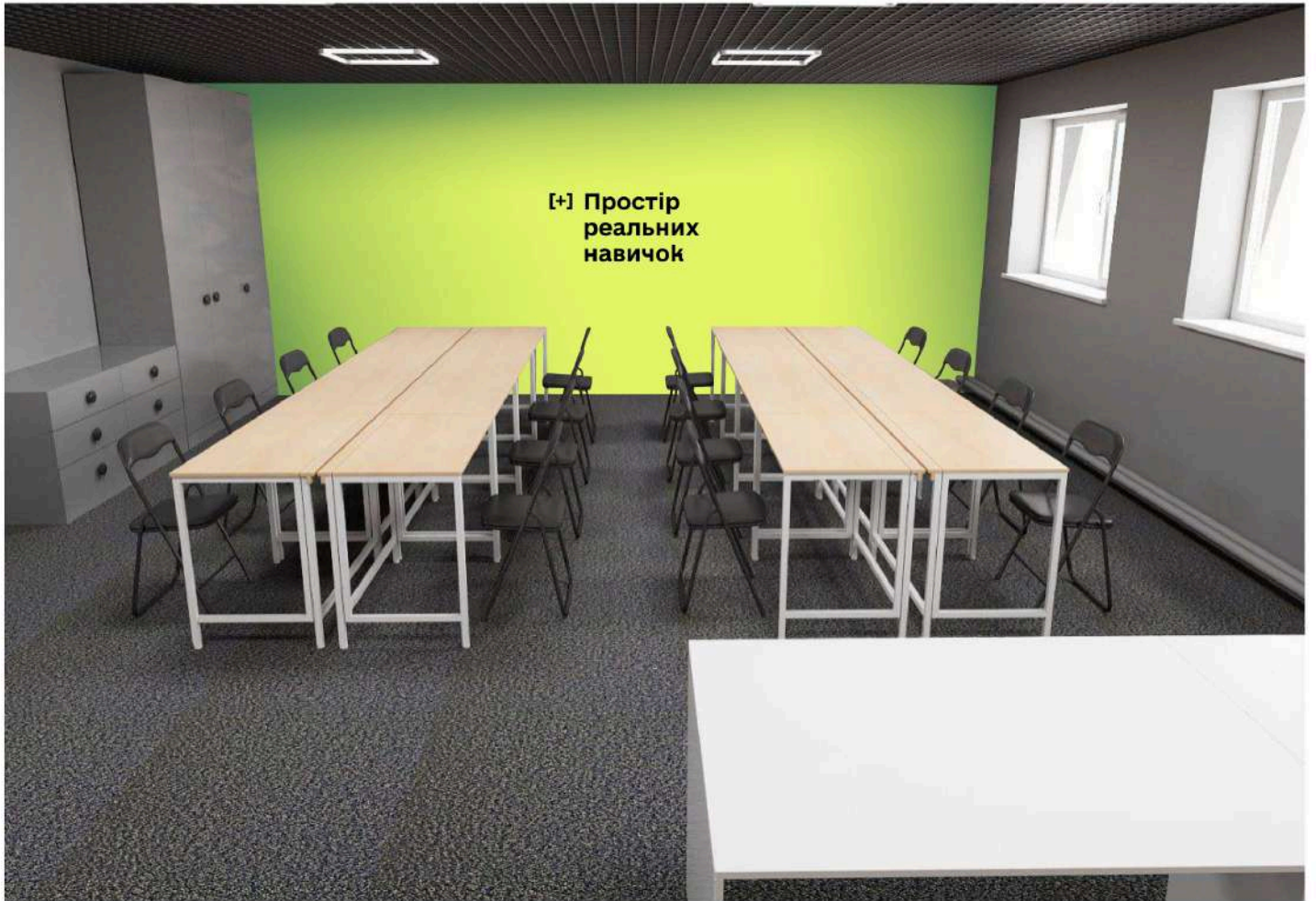

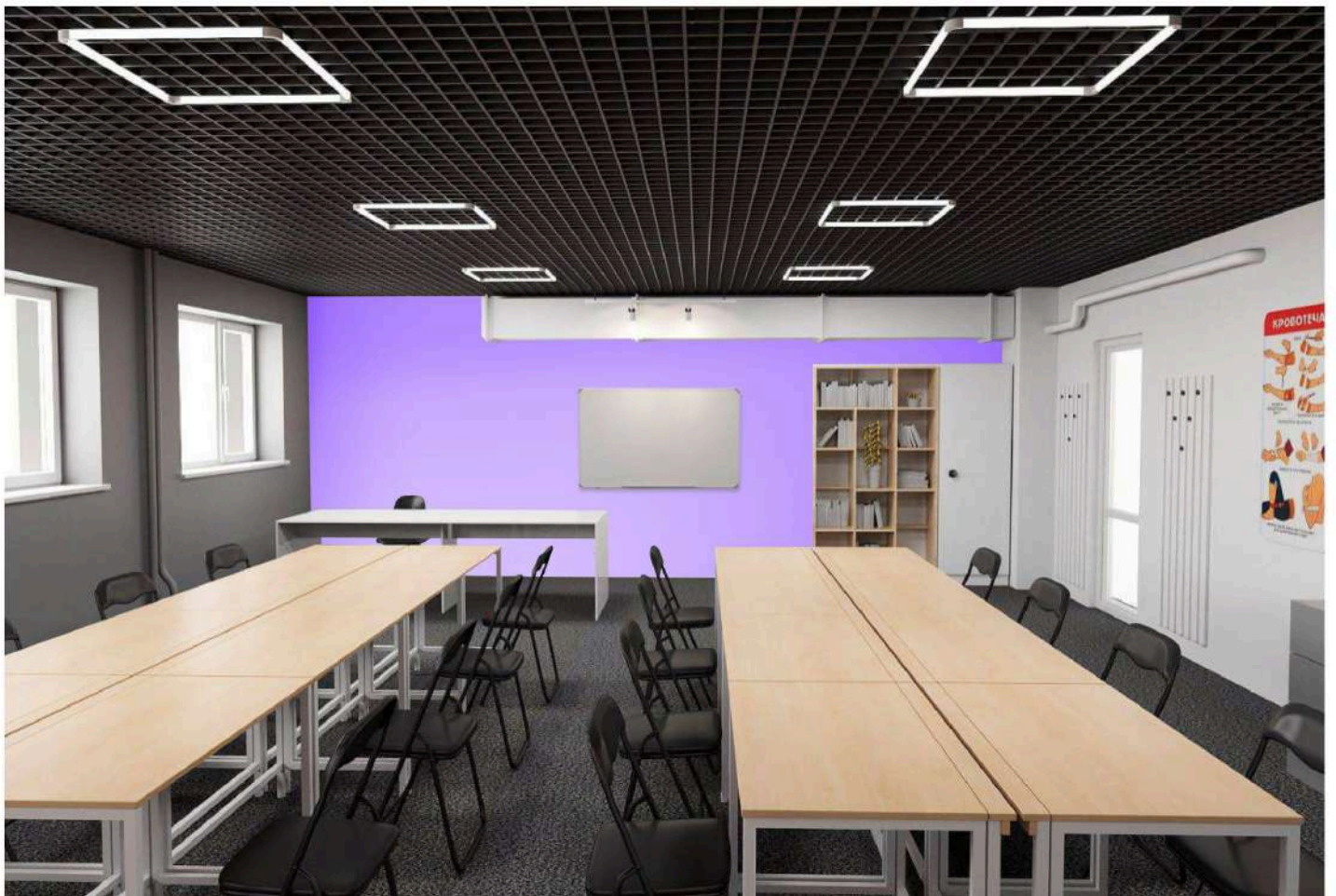
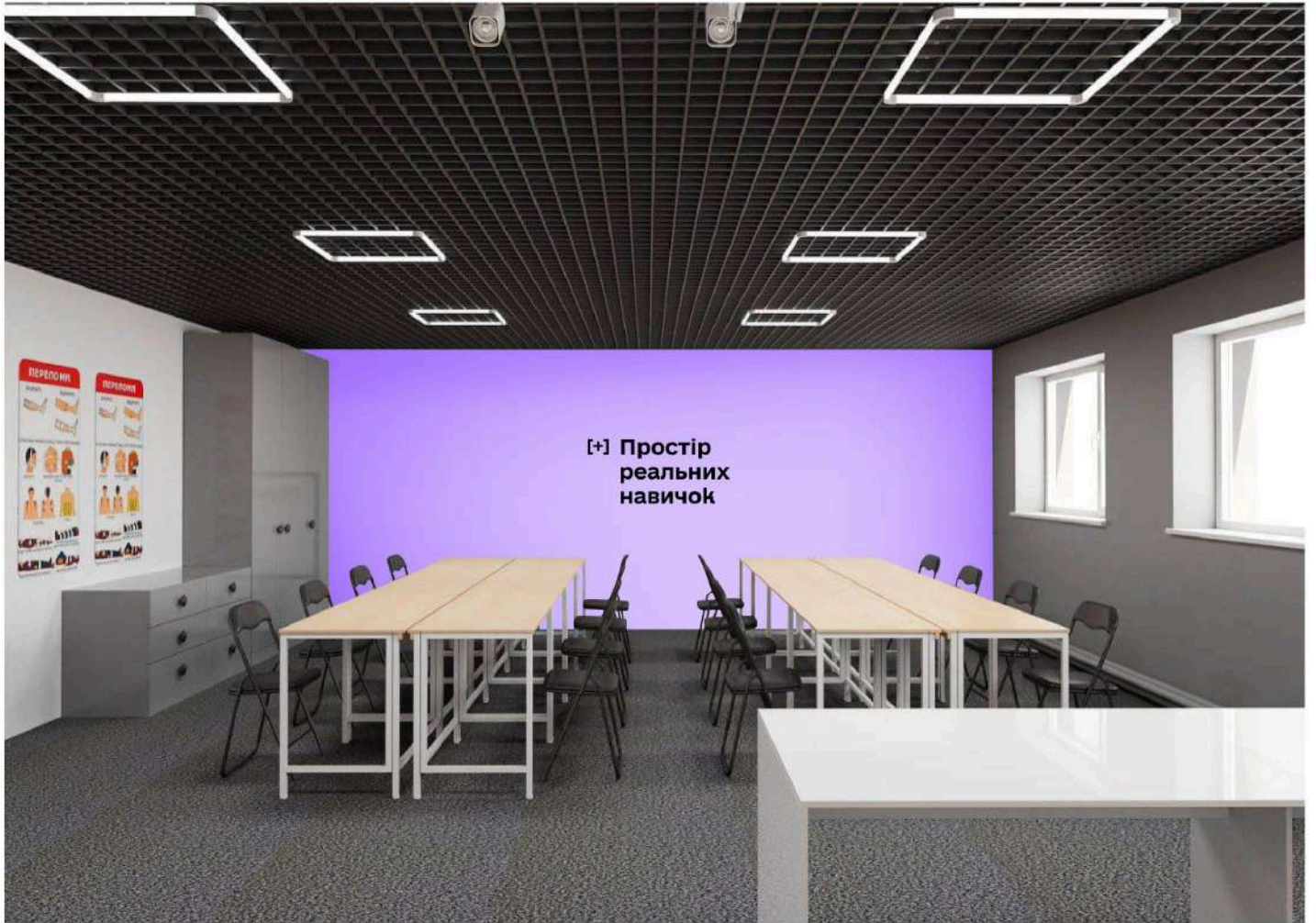

ДОДАТОК Б

Приклад організації кабінету
«Захист України» у СЗШ I-III ступенів №36 м. Львова

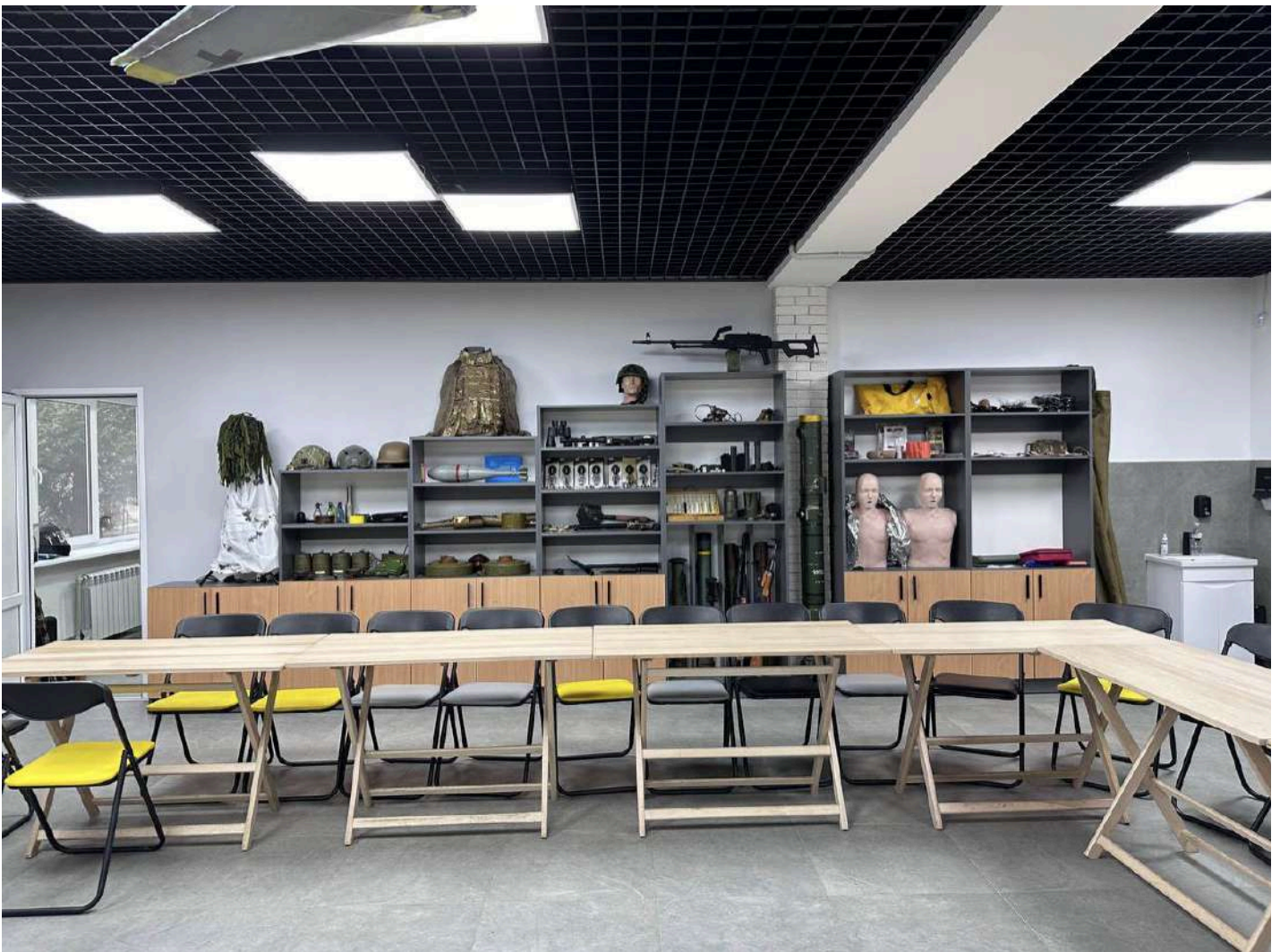

Рис. Б1. Приклад шаф та стелажів у СЗШ №36 м. Львова

Рис. Б2. Приклад організації навчального класу у СЗШ №36 м. Львова

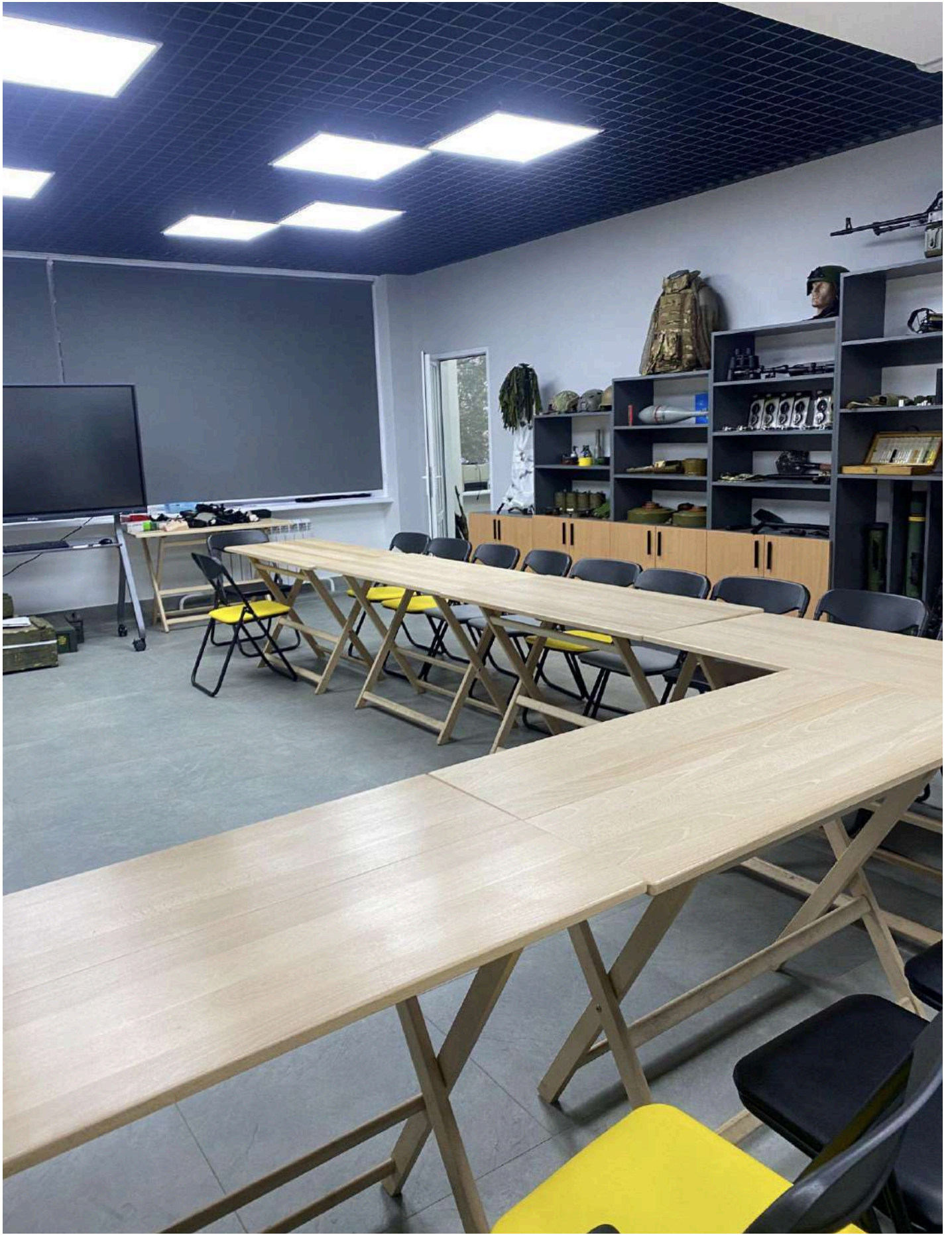

Рис. Б3. Приклад організації навчального класу у СЗШ №36 м. Львова

Рис. Б4. Приклад організації робочого місця для навчання управління дронами у СЗШ №36 м. Львова

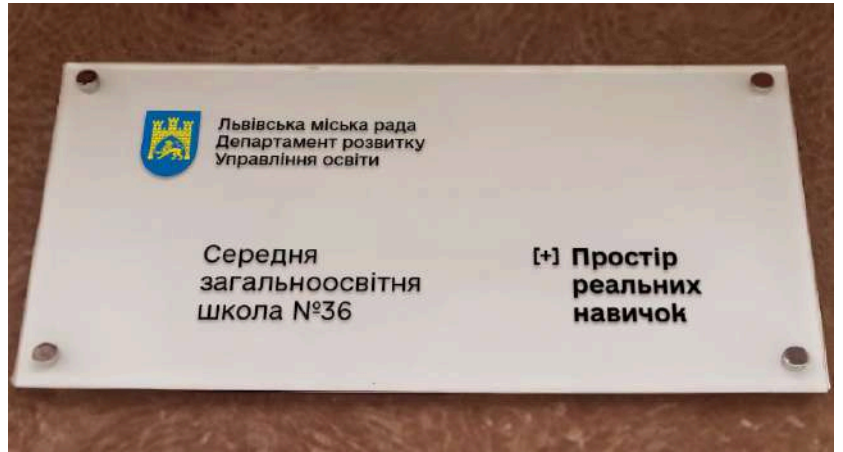
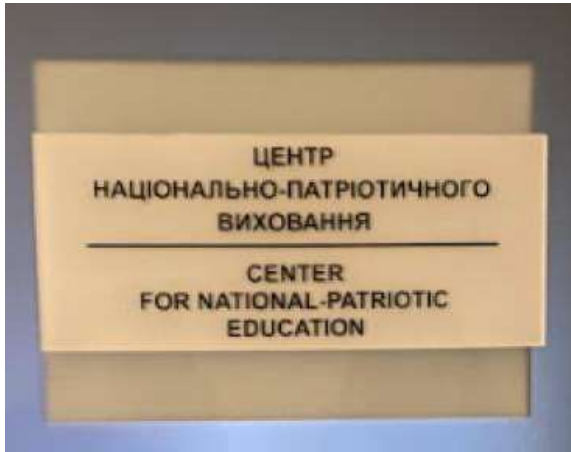

Рис. Б5. Приклад маркування приміщень у СЗШ №36 м. Львова